Region Stockholm

Diarienummer
RS 2026-0023

Patientnämnden

Budgetunderlag inför Budget 2027

ÅR 2026

Innehållsförteckning

1 Prioriterade frågor - Förvaltningschefens kommentar 3

2 Frågor för hantering i RF i Budget 2027 3
2.1 Frågor för hantering i samband med Budget 2027 3
2.2 Förslag till justeringar av reglemente/ägardirektiv 4

3 Ekonomiska förutsättningar 4
3.1 Antaganden och förutsättningar 4
3.2 Resultaträkning 4

4 Investeringar 2027-2036 5
4.1 Antaganden och förutsättningar 5
4.2 Investeringsobjekt inom plan (tidigare beslutat investeringsutrymme) 5
4.3 Investeringar utom plan (tidigare beslutat investeringsutrymme) 5
4.4 Finansiering av driftskostnader för nya investeringsobjekt 5

5 Hållbarhetsbedömning för prioriterade åtgärder 6
5.1 Planerade åtgärder 6

1 Prioriterade frågor - Förvaltningschefens kommentar

För budgetåret 2027 och planåren 2028–2029 präglas verksamheten av ekonomisk osäkerhet, vilket ställer krav på återhållsamhet, kostnadskontroll och minskade administrativa kostnader i linje med Region Stockholms mål om långsiktig ekonomisk uthållighet. Samtidigt ska patientnämnden möta ökade krav på tillgänglighet, digitalisering, transparens och kvalitet samt bidra till en säker och effektiv vård genom att systematiskt ta tillvara invånarnas synpunkter.

Förvaltningen prioriterar tre strategiska områden: att stärka kompetens och arbetssätt i takt med digitalisering och AI, att utveckla effektiva, transparenta och rättssäkra processer inklusive kommunikations- och kanalstrategi, samt att fördjupa samverkan med vårdens aktörer och nationella nätverk. Arbetet bedrivs med ett systematiskt fokus på social hållbarhet utifrån sitt uppdrag men även som en viktig aktör inom Regionens sociala hållbarhetsarbete. Som arbetsgivare eftersträvas en hållbar arbetsmiljö med låg sjukfrånvaro och ett högt HME-index.

De huvudsakliga kostnadsdrivande faktorerna inför kommande budgetår utgörs av ökade volymer inom stödpersonsverksamheten. Nämnden har haft en ökning av antalet förordnanden med drygt 40 procent under 2025, och förväntar sig ett fortsatt högt antal ansökningar, med en möjlig ytterligare ökning. Detta beror dels på ett aktivt arbete med att öka kännedomen om verksamheten, dels på förändringar i lagstiftningen (LPT) samt en utökning av psykiatriska vårdplatser på sikt. Vidare förväntas längre vårdtider inom psykiatrin, vilket möjliggör fler och längre förordnanden. Sammantaget bedöms utvecklingen inte vara tillfällig, utan snarare en trend som kommer att bestå och öka över tid, vilket innebär att verksamheten behöver rustas för detta redan nu.

Därtill kommer ökade kostnader för digitala system, och osäkerhet i framtida kostnadsnivåer för licenser.

I samband med kompetenskartläggning, i syfte att optimera resursutnyttjandet och identifiera kompetensgap, ser nämnden ökat behov av specialistkompetens inom flera områden exempelvis IT/AI, arkiv och kommunikation (kommande pensionsavgång). Detta dels till följd av nämndens utveckling och dels till följd av Regionens samordning som ställer högre krav på anpassning och gemensamt arbetssätt.

2 Frågor för hantering i RF i Budget 2027

2.1 Frågor för hantering i samband med Budget 2027

1. Kort beskrivning av frågan

Stödpersonsverksamheten har haft en betydande volymökning, där antalet nya förordnanden ökade med drygt 40 procent under 2025 jämfört med 2024. Samtidigt föreslås förändringar i lagstiftningen avseende LPT samt införande av en ny lag om samordnad vård- och stödverksamhet från den 1 juli 2027. Om förslaget antas bedöms det på sikt kunna medföra längre vårdtider inom psykiatrisk tvångsvård, vilket förväntas öka behovet av stödpersoner. Därtill bidrar Region Stockholms planerade utökning av platser inom rättspsykiatrisk tvångsvård (på längre sikt).

2. Förslag på hantering

Patientnämnden föreslår att anslaget till stödpersonsverksamheten utökas från och med 2027 för att möta ökade volymer och säkerställa att uppdraget kan genomföras i enlighet med gällande lagstiftning och uppställda kvalitetskrav.

3. Motivering

Den konstaterade volymökningen under 2025, tillsammans med prognostiserade effekter av

eventuella lagändringar indikerar en varaktigt högre nivå av stödpersonsuppdrag. För att upprätthålla tillgänglighet, rättssäker handläggning och god kvalitet i verksamheten krävs en resursförstärkning. Utan en sådan anpassning föreligger risk för ökade handläggningstider och sämre möjligheter att tillgodose lagstadgade behov.

4. Ekonomiska konsekvenser
Stödpersonsverksamheten redovisade ett underskott om cirka 0,4 mkr, mot budget, under 2025. Mot bakgrund av fortsatt volymökning samt tillkommande kostnadsdrivande faktorer bedöms behovet av utökade medel överstiga tidigare underskott. Anslaget bör därför förstärkas med cirka 0,5–0,7 mkr från och med 2027 för att säkerställa en långsiktigt hållbar finansiering av verksamheten.

2.2 Förslag till justeringar av reglemente/ägardirektiv

3 Ekonomiska förutsättningar

3.1 Antaganden och förutsättningar

Intäkter
Anslaget i budgetunderlaget utgår från fastställd Budget 2027 för planåren 2028 och 2029. För 2029 har anslaget räknats upp med samma procentuella nivå som för 2027. Intäkter från kommuner och tandvård har justerats enligt gällande avtal, med KPI som grund.

Kostnader
Kostnaderna har räknats upp utifrån prognos för landstingsprisindex (LPIK) samt en individuell bedömning av volym per kostnadspost. Licenskostnader bedöms öka mer än generella riktlinjer till följd av prisökningar och ett utökat antal licenser kopplat till teknisk utveckling. Indikativa priser från serviceförvaltningen och Regionledningskontoret ligger till grund för uppskattning av intern debitering.

Volymer
Antalet klagomålsärenden bedöms ligga kvar på ungefär samma nivå som 2026 det vill säga runt 8 000 ärenden. Antalet stödpersonsförordnanden antas motsvara nivån i början av 2026, i linje med utfallet för 2025, vilket innebär en fortsatt högre nivå (+41 procent jämfört med 2024).

3.2 Resultaträkning

Resultat	Utfall 2025	Budget 2026	Prognos 2026	Budget 2027	Prognos 2028	Prognos 2029
Anslag	36 121	37 313	37 313	38 544	39 816	41 130
Övriga bidrag	55	61	61	61	91	60
Övriga intäkter	1 950	1 935	1 935	2 022	2 031	2 104
Verksamhetens intäkter	**38 126**	**39 309**	**39 309**	**40 627**	**41 938**	**43 294**
Personalkostnader inkl inhyrd personal	-29 616	-31 382	-31 382	-32 164	-33 105	-34 099
Lämnade bidrag	0	0	0	0	0	0
Lokal- och fastighetskostnader	-3 009	-2 994	-2 994	-3 060	-3 155	-3 250
IT- och telekostnader	-3 613	-3 873	-3 873	-4 116	-4 255	-4 474
Övriga kostnader	-1 418	-1 203	-1 202	-1 400	-1 538	-1 590
Verksamhetens kostnader	**-37 656**	**-39 452**	**-39 451**	**-40 740**	**-42 053**	**-43 413**
Avskrivningar	0	0	0	0	0	0
Finansnetto	117	142	142	113	115	119

Resultat	Utfall 2025	Budget 2026	Prognos 2026	Budget 2027	Prognos 2028	Prognos 2029
Resultat**	**587**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**0**

* tkr

** Avser resultat före bokslutsdispositioner.

Resultaträkningen visar att verksamheten planeras med ekonomi i balans under budgetperioden 2027–2029. Intäkter och kostnader ökar successivt mellan åren, där kostnadsökningarna huvudsakligen finansieras genom ökade anslag.

Intäktsutveckling

Jämfört med budget/prognos 2026 ökar verksamhetens intäkter från 39,3 mkr till 40,6 mkr år 2027, 41,9 mkr år 2028 och 43,3 mkr år 2029. Ökningen förklaras främst av högre anslag som successivt räknas upp under planperioden för att möta verksamhetens kostnadsutveckling.

Övriga bidrag och övriga intäkter ligger på relativt stabila nivåer under perioden, med endast mindre förändringar mellan åren.

Kostnadsutveckling

Verksamhetens kostnader ökar från 39,5 mkr år 2026 till 43,4 mkr år 2029. Kostnadsökningen sker successivt och är främst hänförlig till personalkostnader samt ökade IT- och lokalkostnader.

Personalkostnadsutveckling

Personalkostnader inklusive inhyrd personal ökar från 31,4 mkr i budget/prognos 2026 till:

- 32,2 mkr år 2027
- 33,1 mkr år 2028
- 34,1 mkr år 2029

Det motsvarar en ökning med totalt cirka 2,7 mkr eller drygt 8 procent under planperioden.

Ökningarna bedöms främst bero på årliga löneuppräkningar, ökande kostnader för stödpersoner, samt generella pris- och kostnadsökningar. Personalkostnaderna utgör fortsatt den största kostnadsposten och står för omkring 79 procent av verksamhetens totala kostnader under hela perioden.

Utvecklingen visar att verksamheten även framöver är personalintensiv och att huvuddelen av resursförstärkningarna används för att finansiera medarbetar- och arvodeskostnader.

Övriga kostnader

IT- och telekostnader ökar successivt från 3,9 mkr år 2026 till 4,5 mkr år 2029, vilket indikerar fortsatt ökade kostnader för digitala system och IT-stöd.

Lokal- och fastighetskostnader ökar i långsammare takt, från 3,0 mkr till 3,3 mkr under perioden.

Övriga kostnader ökar något jämfört med 2026 men ligger fortsatt på en relativt stabil nivå.

Resultatutveckling

För budgetåren 2027–2029 planeras verksamheten med ekonomi i balans och ett resultat om 0 mkr respektive år. Kostnadsökningarna bedöms därmed kunna finansieras genom successivt ökade anslag.

4 Investeringar 2027-2036

4.1 Antaganden och förutsättningar

Patientnämndens förvaltning har inga planerade investeringar under 2027-2029.

4.2 Investeringsobjekt inom plan (tidigare beslutat investeringsutrymme)

Patientnämndens förvaltning har inga planerade investeringar under 2027-2029.

4.3 Investeringar utom plan (tidigare beslutat investeringsutrymme)

Patientnämndens förvaltning har inga planerade investeringar under 2027-2029.

4.4 Finansiering av driftskostnader för nya investeringsobjekt

Patientnämndens förvaltning har inga planerade investeringar under 2027-2029.

5 Hållbarhetsbedömning för prioriterade åtgärder

5.1 Planerade åtgärder

Patientnämnden bedriver verksamhet med begränsad klimatpåverkan men arbetar med relevanta åtgärder inom digitalisering samt resor och transporter.

Förvaltningen fortsätter digitalisering av administrativa processer, vilket minskar pappersförbrukning och posthantering. Utsläppsminskningen bedöms som begränsad (1 ton CO_2e) och avser främst scope 3 (inköpta varor och tjänster samt avfall).

Arbetet med att minska klimatpåverkan från resor och transporter fortsätter genom distansarbete, digitala möten och val av miljövänliga transportalternativ. Utsläppsminskningen bedöms som låg till måttlig (ca 1–3 ton CO_2e) och avser främst scope 3 (tjänsteresor och pendling).

Införande av skanning av post minskar transporter och bedöms ge en mindre utsläppsminskning (1 ton CO_2e) inom scope 3 (transporter och distribution).

Åtgärderna finansieras inom ramen för beslutad budget och bedöms inte medföra ökade kostnader, utan kan i vissa fall ge besparingar. Det finns osäkerheter i uppskattningarna.

Inriktningen framåt är att fortsätta utveckla digitala arbetssätt, närmast via S*äker digital kommunikation** (SDK) och därmed integreras klimatperspektivet ytterligare i verksamheten.

* Serviceförvaltningen inför tjänsten Säker digital kommunikation för att möjliggöra trygg och effektiv hantering av känslig information. Tjänsten gör det möjligt att säkert skicka och ta emot sekretessbelagda uppgifter både inom Region Stockholm och med andra offentliga aktörer - digitalt.